

“Su həyat deməkdir,
təmiz su sağlam
həyat deməkdir”

İlham Əliyev

BÜLLETEN

№ 01 (48) • Yanvar-Fevral 2017-ci il

w w w . a z e r s u . a z

Qaynar xətt - 955

Biz sudan səmərəli istifadə etməliyik

“AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI REGIONLARININ 2014-2018-Cİ İLLƏRDƏ
SOSIAL-İQTİSADI İNKİŞAFI DÖVLƏT PROGRAMI” NIN İCRASININ ÜÇÜNCÜ İLİNİN
YEKUNLARINA HƏSR OLUNMUŞ KONFRANS

BAKİ, 30 YANVAR 2017-Cİ İL

səh. 3

Prezident İlham Əliyev: “Ölkə daxilində əl imkanlar, əl infrastruktur, rezervuarlar yaratmalıyıq ki, həm ehtiyatımız olsun, həm də biz əkin sahələrini genişləndirə bilək”

“Azərsu” ASC-nin 2016-cı il
üzrə fəaliyyətinin yekunlarına
həsr olunmuş iclası keçirilmişdir

səh. 4-6

“Sukanal” ETLİ-də BDU-nun
Hidrometeorologiya kafedrasının
filialı fəaliyyətə başlamışdır

səh. 7

Bakıda
Beynəlxalq Su
Həftəsi keçiriləcək

səh. 11

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilmişdir.

2016-cı ildə dünyada və regionda təhlükələrin artdığını, qanlı müharibələrin davam etdiyini, hətta yeni münaqişə ocaqlarının yaranacağını, iqtisadi inkişafı bağli vəziyyətin də ağırlaşdığını qeyd edən Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan 2016-cı ildə öz inamlı

təmir olunub, 29 yeni məktəb tikilib, 41 tibb müəssisəsi tikilib və ya təmir edilib. Məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması diqqətdə saxlanılıb. Bundan əlavə, "ASAN xidmət" mərkəzlərinin sayı 11-ə çatdırılıb. İndiyə qədər bu mərkəzlərə 13 milyon müraciət daxil olub, göstərilən xidmətlərin

məsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyinin dəyişməz qaldığını vurğulamışdır. 2016-cı ilin aprelində təmas xəttində baş verən döyüşlərə toxunan Prezident İlham Əliyev əks-hücum əməliyyatı nəticəsində ordumuzun düşməne sarsıdıcı zərbələr vurduğunu və minlərlə hektar torpağın işğaldan azad edildiyini bildirmişdir.

Sonra Azərbaycan Respublikasının millətlərarası, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə Dövlət mü-

ni dedi. Dövlət başçısı sənaye parklarının yaradılması, kənd təsərrüfatının, xüsusilə də taxıl, pambıq, çay, barama və şərab istehsalının artırılması, valyuta gətirən meyvə plantasiyalarının salınması, heyvandarlığın inkişafı ilə bağlı tədbirlərin görülməsinin əhəmiyyətindən danışdı, istehsal olunan məhsullar üçün yeni bazarların tapılmasının vacibliyini vurğulamışdır. Prezident İlham Əliyev ölkədə infrastrukturun yaradılması, qazlaşdı-

2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına həsr olunmuş iclas keçirilmişdir

inkişafını davam etdirib, təhlükəsizlik tədbirləri təmin olunub, xalqımız sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayıb. 2016-cı ilin ölkəmizin tarixində dərin iqtisadi islahatlar dövrü kimi qalacağını vurğulayan Prezident İlham Əliyev qəbul edilən qərarlar nəticəsində bundan sonra da qeyri-neft sektorunun inkişafının diqqət mərkəzində olacağını qeyd etmişdir. Təsədüfi deyil ki, keçən il neftin qiymətinin 3-4 dəfə aşağı düşməsi nəticəsində ümumi daxili məhsul azalsa da, qeyri-neft sənayesində 5, kənd təsərrüfatında isə 2,6 faiz artım əldə olunub.

Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, ötən il sosial məsələlərin həlli yenə də diqqət mərkəzində olub, maaşlar 7, pensiyalar 8 faiz artıb və yenə də artmalıdır: **"Bununla yanaşı, kommunal xidmətlərin diferensiallaşdırılması da sosial ədalət prinsipinə əsaslanıb, orta təbəqənin maraqları nəzərə alınıb. Sosial siyasətin tərkib hissəsi kimi 485 məktəb**

sayı artırılıb. "ASAN Viza"nın fəaliyyətə başlaması ölkəmizə turist axınının daha da sürətlənməsinə geniş imkanlar açıb. 2016-cı ildə Azərbaycana gələn turistlərin sayı 11 faiz artıb".

Ötən il beynəlxalq əlaqələrimizin daha da genişləndiyini deyən Prezident İlham Əliyev 2016-cı ildə Azərbaycana 20-yə yaxın dövlət və hökumət başçısının səfər etdiyini, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin genişləndiyini bildirdi, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunması və BMT-nin 4 qətnaməsinin yerinə yetiril-

şaviri Kamal Abdullayev, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi Firudin Nəbiyev və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri İnam Kərimov görülməli işlər və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı çıxış ediblər.

2017-ci ildə makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsinin, inflyasiyanın berrəqəmli olmasının vacibliyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bank sektorunun sağlamlaşdırılması ilə bağlı bu il də geniş tədbirlərin görülməyi-

rılmanın aparılması, kənd yollarının tikintisi, içməli su layihələrinin icrası ilə bağlı tapşırıqlar vermişdir. Dövlət başçısı içməli su layihələrinin icrasının bu il də davam edəcəyini və artıq bir çox şəhərlərimizdə içməli su layihələrini başa çatdığını bildirmişdir.

Prezident İlham Əliyev 2017-ci ildə Bakının bir sıra beynəlxalq tədbirlərə, həmçinin İslam Həmrəyliyi Oyunlarına ev sahibliyi edəcəyini dedi.

Dövlət başçısı 2017-ci il Azərbaycanında "İslam həmrəyliyi ili" elan etdi.

Biz sudan səmərəli istifadə etməliyik

Prezident İlham Əliyev: "Ölkə daxilində elə imkanlar, elə infrastruktur, rezervuarlar yaratmalıyıq ki, həm ehtiyatımız olsun, həm də biz əkin sahələrini genişləndirə bilək"

Heydər Əliyev Mərkəzində "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasının üçüncü ilinin yekunlarına həsr olunan konfrans keçirilmişdir. Prezident İlham Əliyev konfransda iştirak etmişdir.

Konfransda geniş nitq söyləyən dövlət başçısı dünya iqtisadi böhranına baxmayaraq 2016-cı ildə ölkədəki ümumi iqtisadi inkişafı müsbət qiymətləndirmişdir. Prezident İlham Əliyev regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarının icrası nəticəsində bölgələrin simasını dəyişdiyini diqqətə çatdırmışdır.

Dövlət başçısı bir neçə il ərzində bütün şəhərlərdə içməli su və kanalizasiya layihələrinin tam icra olunacağını və əhaliyə 24 saat fasiləsiz, Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun içməli su veriləcəyini bildirmişdir: "Biz bu hədəfə doğru irəliləyirik. Hər il bir çox şəhərlərimizdə içməli su

layihələri istifadəyə verilir. Hazırda Bakının fasiləsiz su təminatı 80 faizə çatmışdır. Ölkə üzrə isə bu göstərici təxminən 65 faizdir. Bu, daha da artmalıdır. Ancaq biz bu proqramın icrasına başlayanda fasiləsiz suyun verilməsi üzrə ümumi göstərici təqribən 25-30 faiz idi. Yəni, çox işlər görülmüş və bu il də davam etdirilməlidir".

Dövlət başçısı bildirmişdir ki, çaylar boyu yerləşən kəndlərdə modul tipli sutəmizləyici qurğular quraşdırırıq. Artıq 300-400 min nəfər əhali bu imkanlardan istifadə edir. Bu il minimum 50 kənddə sutəmizləyici qurğular quraşdırılmalıdır.

Prezident İlham Əliyev

kənd təsərrüfatını stimullaşdırmaq üçün böyük meliorativ tədbirlər görüldüyünü diqqətə çatdırmışdır: "Yüz minlərlə hektar torpağın meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılmış və ya yeni suvarılan sahələr dövrüyyəyə buraxılmışdır. Dörd su anbarı tikilmişdir. Xüsusilə, onların arasında ən böyük Taxtaköprü və Şəmkiçay su anbarlarını qeyd etmək istəyirəm. Tovuzçay, Göytəpə su anbarları tikilmişdir.

Bu da çox böyük vəsait tələb edən məsələlərdir, amma çox lazımdır. Çünki əfsuslar olsun ki, bizim su ehtiyatlarımız ölkəmizin hüdudlarından kənarında formalaşır. Ona görə biz sudan səmərəli istifadə etməliyik və ölkə daxilində elə imkanlar, elə infrastruktur, rezervuarlar yaratmalıyıq ki, həm ehtiyatımız olsun, həm də biz əkin sahələrini genişləndirə bilək. Bu sahə də çox böyük investisiya tələb edən sahə idi. Hesab edirəm ki, bu sahədə əsas işlər görülmüşdür".

Meliorasiya ilə bağlı çox böyük işlər görülməyini deyən dövlət başçısı qeyd etmişdir ki, bu sahənin inkişafı ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, ölkənin ixrac potensialının artırılmasına idmətə gətirir.

Bu istiqamətdə "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti 2 layihə icra edəcək. Bu layihələr çərçivəsində Hacıqabul və Şamaxı rayonlarında 10 min hektar torpaq suvarılmaya cəlb ediləcək, Zərdab rayonunda da 10 min hektar torpaq suvarılacaq.

"Azərsu" ASC-nin 2016-cı il üzrə fəaliyyətinin

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 2016-cı il üzrə fəaliyyətinin yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclası keçirilmişdir. İclası giriş sözü ilə açan "Azərsu" ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov 2016-cı ildə ölkəmizdə mühüm sosial-iqtisadi tədbirlərin həyata keçirildiyini, makroiqtisadi sabitliyin qorunması və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində ciddi addımlar atıldığını bildirmişdir.

Səhmdar Cəmiyyətin sədri qeyd etmişdir ki, global iqtisadi böhranın təsirlərinə baxmayaraq sosial və infrastruktur layihələrinin icrası davam etdirilmiş, əhalinin içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılması məqsədilə mühüm addımlar atılmışdır.

2016-cı ildə "Azərsu" ASC tərəfindən 1 milyon 413 min abonentə içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətləri göstərilmiş, il ərzində istehlakçılara 639 milyon kubmetr su satılmışdır. Hesabat dövründə 745 km içməli su, 435 km kanalizasiya xətləri çəkilmiş, 15 ədəd su anbarı tikilmiş, 26 subartezian quyusu qazılmış, 116 min sayğac quraşdırılmışdır. Görülmüş işlər nəticəsində 143 min nəfər ilk dəfə mərkəzləşdirilmiş qaydada içməli su ilə təmin edilmiş, 134 min nəfərin su təchizatı fasiləsiz rejimə keçirilmişdir. Bununla

da fasiləsiz içməli su ilə təmin olunanların xüsusi çəkisi Bakı şəhərində 80,6 faizə, ölkə üzrə 65,6 faizə yüksəlmişdir: **"Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin əhalinin 24 saat fasiləsiz və keyfiyyətli içməli su ilə təmin olunması ilə bağlı tapşırıqlarına uyğun olaraq 2016-cı ildə Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında, eləcə də respublikanın şəhər və rayon mərkəzlərində, kəndlərdə layihələr icra edilmişdir. Hesabat dövründə Tərtər, Beyləqan və Qusar şəhərlərində dövlət başçısının iştirakı ilə su və kanalizasiya sistemlərinin açılış mərasimlərinin keçirilməsi ilin ən əlamətdar hadisələri olmuşdur. Bununla yanaşı, Şirvan-Muğan qrup su kəmərinə Salyan şəhərinə magistral su xətti çəkilmiş, Şirvan şəhərinə yeni birləşmə verilmişdir. Bununla da hər iki şəhərdə istehlakçılar keyfiyyətli içməli su ilə təmin olunmuşlar".**

Hazırda Gədəbəy, Daşkəsən, Xaçmaz, Qobustan, Şamaxı, Ağdaş şəhərlərində su və kanalizasiya şəbəkələrinin inşasının yekunlaşma ərafəsində olduğunu deyən "Azərsu" ASC-nin sədri 2016-cı ildə daha bir şəhərdə - Ağcabədidə içməli su və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin, Şəki şəhərində həyata keçirilən layihənin növbəti mərhələsinin icrasına başlanıldığını da diqqətə çatdırmışdır. Hesabat dövründə 23 kənd və qəsəbədə görülmüş işlər nəticəsində 30 minədək sakinin içməli su problemi həll edilmişdir.

Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verən Q. Hüseynov Ceyranbatan Ultrasüzgəclli Sütəmizləyici Qurğular Kompleksinin dünyada ilin 4 böyük və önəmli su layihəsindən biri seçilməsini qürurverici hadisə adlandırmışdır.

Hesabat dövründə Badamdar qəsəbəsində yeni infrastrukturun yaradılması işləri intensiv şəkildə həyata keçirilmiş, Nizami rayonunda 25 km şəbəkə və məhəllədaxili xətt yenidən qurulmuş, 16,6 min sayğac quraşdırılmışdır. Nərimanov rayonunda isə 54 nasosxananın fəaliyyəti dayandırılmış, 23 min nəfər fasiləsiz su ilə təmin edilmişdir.

2016-cı ilin ötən dövründə Tarif (qiymət) Şurasının qərarı ilə su təchizatı və tullantı sularının axıdılması tarifləri tənzimlənmiş, Prezidentin fərmanı ilə Bakı şəhərində yağış-kanalizasiya sistemlərinin təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar işçi qrupu yaradılmış, Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə "Azərsu" ASC-nin strukturunda dəyişikliklər edilmişdir. İstehlakçılara göstərilən müştəri xidmətlərinin keyfiyyətinin artırılması məqsədilə elektron xidmətlərin sayı 7-yə çatdırılmış, "Azərsu" ASC-nin "Asan xidmət" və "Asan Kommunal" mərkəzlərində xidmət dairəsi xeyli genişlənməmişdir.

Yekunlarına həsr olunmuş iclası keçirilmişdir

Sonra "Azərsu" ASC sədrinin birinci müavini Teyyub Cabbarov hesabat məruzəsi ilə çıxış edərək bildirmişdir ki, 2016-cı ildə suyun istehsalı və nəqli sahəsində stabilliyin qorunmasına xüsusi diqqət yetirilmişdir. Hesabat dövründə içməli suyun emalı üçün 549 ton maye xlor və 69 ton reagent istifadə olunmuşdur. Su anbarlarının zərərsizləşdirilməsi tədbirləri çərçivəsində 774

anbar yuyulmuşdur. İl ərzində Mərkəzi Laboratoriya tərəfindən 28 min nümunəsinin analizi aparılmışdır. 156 sənaye müəssisəsindəki tullantı su nümunələri müayinə olunmuşdur. Hesabat ilində 4583 nasos, 17 085 siyirtmə, 1892 əks klapın istismar olunmuşdur.

Bu dövrdə 523 nasos və 148 siyirtmə əsaslı təmir edilmiş, 102 nasos və 429 siyirtmə dəyişdirilmişdir.

2016-cı ildə elektrik enerji sərfiyyatı 598 milyon kVt/saat təşkil etmişdir ki, bu da 2015-ci ilə müqayisədə 32 milyon kVt/saat enerjiyə qənaət deməkdir. Bu dövrdə 636 ədəd mühərrik və 27 ədəd transformator əsaslı təmir edilmişdir.

Ötən il qəzalılıq və istismara yararlı vəziyyətdə olan 22 ədəd maye xlor konteyneri xüsusi hazırlanmış qurğuda yerləşdirilməklə Hövsan Aerasiya Stansiyasının xlor sahəsinə gətirilmişdir. Konteynerlərin içindəki 7 ton maye xlorlardan istifadə olunmuş və potensial təhlükə aradan qaldırılmışdır.

Sədr müavini Köçərli Həsənov çıxışında bildirmişdir ki, hazırda Abşeron yarımadasında 2,9 milyon nəfərə içməli su xidməti göstərilir. Həmin əhalinin 2 milyon 282 min nəfəri fasiləsiz su ilə təmin edilir. Hesabat ilində Abşeron yarımadasında ilk dəfə su alan əhalinin sayı 72 min nəfər olmuşdur. İl ərzində 192 min nəfər əhalinin su təchizatı yaxşılaşdırılmış, o cümlədən 78 min nəfəri fasiləsiz su ilə təmin edilmişdir. Görülmüş tədbirlər nəticəsində Bakı şəhəri üzrə 84 ədəd nasos stansiyasının fəaliyyəti dayandırılmışdır ki, bu

da iqtisadi səmərəliliyin artırılmasına səbəb olur.

Hazırda Abşeron yarımadası üzrə 2064 km kanalizasiya şəbəkəsi mövcuddur ki, bu da 2 milyon 396 min nəfərin kanalizasiya xidməti ilə təmin olunması deməkdir. Hesabat dövründə Abşeron yarımadası üzrə 693 km yağış və kanalizasiya xətləri 30 min ədəd yağış və kanalizasiya xətlərinin quyuları və 14

min ədəd yağış barmaqlıqları müxtəlif çöküntülərdən təmizlənmiş, təmir bərpa işləri aparılmışdır.

Ötən müddətdə Abşeron yarımadası üzrə 3308 yaşayış binasının zirzəmisində təmir bərpa işləri aparılmış və 13 km kanalizasiya xətləri dəyişdirilmişdir.

"Azərsu" ASC-nin 2016-cı il üzrə fəaliyyətinin yekunlarına həsr olunmuş iclası keçirilmişdir

İqtisadiyyat və Uçot İdarəsinin rəisi Yaşar Kəlbəyev bildirmişdir ki, 2016-cı ildə istehlakçılara 281,3 milyon kubmetr həcmində su satılmış, 189,7 milyon kubmetr kanalizasiya xidməti göstərilmişdir. Göstərilən xidmətlər üzrə yığım 2015-ci illə müqayisədə 9,8 faiz artaraq 166,5 milyon manat təşkil etmişdir. 2016-cı ildə abonentlərin sayı 36,4 min artaraq hesabat dövrünün sonuna 1 milyon 413,7 min abonent olmuşdur.

Bakı şəhərində və Abşeron yarımadasında yerləşən sukanal idarələrinin maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin təhlili nəticəsində əksər müəssisələrin fəaliyyətində müsbət dinamika müşahidə edilmişdir. Əməkdaşların peşəkarlıq səviyyələrinin yüksəldilməsi məqsədi ilə sukanal idarələrində və digər tabeli təşkilatlarda İqtisadiyyat və uçot idarəsi tərəfindən mütəmadi monitorinqlərin keçirilməsinə başlanılmışdır.

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları departamentinin rəisi Emil Əhmədov "Azərsu" ASC-də iş proseslərinin avtomatlaşdırılması, yeni elektron xidmətlərin yaradılması, mövcud İKT infrastrukturunun dayanıqlığının və fasiləsiz fəaliyyətinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirildiyini bildirmişdir. O, qeyd etmişdir ki, 2016-ildə coğrafi informasiya sisteminə 3765,1 km içməli su, 1572,5 km tullantı su, 64,1 km yağış su şəbəkələri 1934 ədəd içməli və tullantı su qurğu

və qurğu kompleksləri daxil edilmişdir. Ötən müddətdə 19 müəssisədə Müştəri informasiya sisteminin əhali qrupu üzrə tətbiqi həyata keçirilmişdir. 2016-cı ildə 3 yeni elektron xidmət istifadəyə verilmişdir. Ümumilikdə Elektron xidmətlərdən 40757 dəfə istifadə edilmişdir.

Texnoloji proseslərə nəzarət və ekologiya şöbəsinin rəisi Zahid Qasımov qeyd etmişdir ki, hesabat ilində 79 ünvanda 121,5 km uzunluğunda müxtəlif diametrlə borular yuyulub təmizlənərək dezinfeksiya edilmiş və istismara verilmişdir. Anbarların yuyulmasının dezinfeksiya üsulundan səthi dezinfeksiya üsuluna keçirilməsi nəticəsində 722 min kubmetr içməli suya qənaət olunmuşdur. Hesabat ilində mexaniki üsulla 13,8 milyon kubmetr, bioloji üsulla isə 193,5 milyon kubmetr tullantı suyu emal olunmuşdur. "Dədə Qorqud" su anbarı ərazisində "Akvaxlor" bakterioloji zərərsizləşdirmə qur-

ğusunun istehsal sınağı keçirilmiş və bu istiqamətdə layihələndirmə işlərinə başlanılmışdır.

"Azərsu" ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov iclasa yekun vuraraq qarşıda duran vəzifələr barədə tapşırıqlar vermişdir. Qeyd olunmuşdur ki, 2017-ci ildə Xırdalan və Qazax şəhərlərində su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihələrinin icrasına başlanılacaq. Gəncə, Şəki, Beyləqan, Ağcabədi, Tərtər, Gədəbəy, Xaçmaz, Xızı, Qobustan, Naftalan şəhərlərində tullantı sutəmizləyici qurğuları tikiləcəkdir.

Dövlət başçısının tapşırıqlarına uyğun olaraq Zərdab, Hacıqabul və Şamaxı rayonlarının ərazisində 20 min hektar torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi məqsədi ilə yeni layihələr həyata keçiriləcək. Zərdab rayonu ərazisində Kür çayından saniyədə 3 kubmetr su götürmək üçün suqötürücü qurğu və nasos stansiyası tikiləcək, 15 km uzunluğunda kəmərlər çəkiləcək. Artıq bu istiqamətdə tikinti-quraşdırma işlərinə başlanılmışdır. Hacıqabul rayonunun Talış kəndindəki təmizləyici qurğunun imkanlarından istifadə etməklə Padarçöl ərazisinə 27 km xətt tikiləcəkdir.

Səhmdar Cəmiyyətin sədri məcburi köçkünlərə şamil olunan güzəştlərin vahid müavinətlə əvəzlənməsindən irəli gələn məsələlərin qısa müddətdə həll edilməsi, debitor borcların azaldılması məqsədi ilə abunəçilərlə işin təkmilləşdirilməsi, içməli sudan qeyri-qanuni istifadə hallarının azaldılması sahəsində ciddi tədbirlərin görülməsi barədə tapşırıqlar vermişdir.

2017-ci ildə Bakı şəhərində Birinci Bakı Beynəlxalq Su Həftəsi, Formula-1 Azərbaycan Qran-prisi, İslam Həmrəyliyi Oyunları və digər beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi nəzərə alınaraq göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsi ilə bağlı tapşırıqlar verilmişdir.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ilə Bakı Dövlət Universiteti (BDU) arasında imzalanmış “Təhsil, elm və təlim-tədris sahəsində əməkdaşlığa dair” Memorandumu uyğun olaraq Səhmdar Cəmiyyətin “Sukanal” Elmi Tədqiqat və Layihə İnstitutunda BDU-nun Hidrometeorologiyak əfədrasının filialı fəaliyyətə başlamışdır.

Bu münasibətlə keçirilən tədbirdə “Azərsu” ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə içməli su təchizatı və kanalizasiya infrastrukturunun yenidən qurulması istiqamətində həyata keçirilən kompleks tədbirlər barədə məlumat vermişdir. Səhmdar Cəmiyyətin sədri bildirmişdir ki,

qarşıda qoyulmuşdur. Elmi potensialın gücləndirilməsi, kadr hazırlığı və təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi məqsədi ilə “Azərsu” ASC Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Təhsil Nazirliyi, Bakı Dövlət Universiteti, Memarlıq və İnşaat Universiteti ilə sıx əməkdaşlıq edir.

Hazırda “Azərsu” ASC-də BDU-nun məzunu olan 269 əməkdaşın çalışdığı

da tədris prosesinin elmi tədqiqatla əlaqələndirilməsi, elm və təhsilin istehsalatla inteqrasiyasının gücləndiril-

ilə əməkdaşlıq yeni mərhələyə qədəm qoyur və hər iki tərəf bundan faydalanacaqdır. İlk mərhələdə filialda

“Sukanal” ETLİ-də BDU-nun Hidrometeorologiya kafedrasının filialı fəaliyyətə başlamışdır

ölkə Prezidentinin Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”ndə su sektoru, o cümlədən, içməli su təchizatı və tullantı sularının idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Su sektoru üçün strateji hədəf kimi “Yüksək səviyyəli su idarəetmə strukturunun yaradılması” və “Su təchizatında itkilərin azaldılması və səmərəliliyin təmin edilməsi” hədəfləri müəyyən olunmuşdur. Sənəddə kadr potensialının təkmilləşdirilməsi də prioritet məsələ kimi

xatırladan Səhmdar Cəmiyyətin sədri 2014-2016-cı illərdə universitetin Geologiya, Ekologiya və torpaqsünaslıq, Kimya fakültələri üzrə 69 tələbəsinin istehsalat təcrübəsinə, 10 nəfərin isə “Yay məktəbi” proqramına cəlb olunduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Abel Məhərrəmov ölkəmizdə su təsərrüfatı sektoru üçün kadr hazırlığında BDU-nun xüsusi rolu olduğunu bildirmişdir. Abel Məhərrəmov qeyd etmişdir ki, filialın yaradılmasında əsas məqsəd BDU-

məsədir. Filialın yaradılması tələbə, magistr və doktorantların praktiki bilik, bacarıq və vərdişlərinin formalaşdırılması, müxtəlif elm sahələrində elmi yeniliklərin və innovasiyaların tədris prosesinə tətbiqi, müvafiq ixtisas sahələri üzrə aparıcı mütəxəssislərin tədris prosesinə cəlb edilməsi və birgə elmi tədqiqatların aparılması baxımından da əhəmiyyətlidir.

Qeyd olunmuşdur ki, “Sukanal” ETLİ-də BDU-nun Hidrometeorologiya kafedrasının filialının açılması

2 ixtisas - “Su ehtiyatlarının inteqrasiyalı idarə edilməsi” və “Hidrologiya” üzrə bir sıra fənlər tədris olunacaqdır.

24 yanvar 2014-cü il tarixdə “Azərsu” ASC ilə BDU arasında imzalanmış “Təhsil, elm və təlim-tədris sahəsində əməkdaşlığa dair” Memorandum “Azərsu” ASC-nin müvafiq ixtisaslı mütəxəssislərlə təmin olunması, işçilərin peşəkarlığının artırılması, təhsil, elm, istehsalat sahələrində qarşılıqlı maraq doğuran əməkdaşlıq məsələlərini nəzərdə tutur.

100 ilin təntənəsi

Abşeron yarımadasında yerləşən Bakı şəhərində içməli su problemi tarixin bütün dövrlərində aktual olub. İlk dövrlərdə Bakı şəhərində əhali əsasən bulaq və quyu sularından, bu günümüzdə qədər gəlib çıxan ovdanlardan istifadə edib. Yüksək codluğa malik quyuların şor suları içməyə yararsız olduğundan onlardan əsasən məişətdə istifadə olunub.

XIX əsrin ortalarından əhali sayının artımı və sənayedə sürətli inkişaf şəhərdə suya tələbatı artırır. Su qıtlığının getdikcə kəskinləşməsinə baxmayaraq, şəhər rəhbərliyi maliyyə çətinliklərini əsas gətirib ciddi layihələrin icrasına maraq göstərmirdi.

1878-ci ildə Bakıda şəhər islahatı aparıldıqdan sonra su təchizatı ilə şəhər idarəsi məşğul olmağa başlayır. 1880-ci ildə Bakı Şəhər Duması su mənbələrinin axtarışı üzrə xüsusi komissiya yaradır. Bakıda və ətraf ərazilərdə su mənbələrinin öyrənilməsinə başlanılsa da ciddi nəticə əldə olunmur.

1892-ci ildə təhlükə son həddə çatır. Şəhərdə vəba epidemiyası yayılır. Quyuların suyu yararsız hesab edilərək onlardan istifadə qadağan olunur. Vəziyyət o həddə çatır ki, əhali bəzi məişət ehtiyaclarını dəniz suyu ilə ödəmək məcburiyyətində qalır.

Yalnız bundan sonra Şəhər Dumasında içməli su problemini həll etmək barədə ciddi düşünməyə başlayırlar. Bu məqsədlə müsabiqə elan edilir və şəhər idarəsinə ayrı-ayrı şəxslərdən, müxtəlif firmalardan xeyli təklif daxil olur.

Bakı üçün içməli su mənbələrinin axtarıları Zağulbadakı su kəhrizlərini, şimalda Dübrar dağlarını və qərbdə Kür çayına kimi geniş bir ərazini əhatə edirdi. Bəziləri içməli suyun şəhərə Kür çayından gəmilərlə gətirilməsini, bəziləri isə Göy-Göldən özünaxımlı su xəttinin çəkilməsini təklif edir. Dəniz suyunun təmizlənərək şəhərə verilməsi, yağış sularından istifadə, Volqa çayından suyun daşınması kimi ən müxtəlif təkliflər səsləndirilirdi. Həmin layihələr böyük xərc tələb etdiyindən təkliflərin hamısı rədd edilir.

Vəziyyətin ciddiliyini görən şəhər rəhbərliyi su probleminin həllinə xarici mütəxəssislərin cəlb etməyi qərara alır. 1899-cu ildə Şəhər rəhbərliyi Avropanın 35 şəhərinin su və kanalizasiya sistemlərinin layihələndirilməsində və tikintisində xidmətləri olan ingilis mütəxəssis ser Uilyam Lindleyə dəvət məktubu göndərir. Lindley su mənbəyini özü seçmək şərti ilə Bakıya gəlməyə razılışır.

Şimal bölgəsindəki su mənbələrini öyrənmək üçün Lindley şəhər idarəsinin üzvləri ilə birlikdə Quba qəzasına

Hacı Zeynalabdin Tağıyev

yollanırlar. Quba qəzasında bol sulu çaylar və bulaqlar ingilis mühəndisin diqqətini çəkir. Lakin Su Komissiyasının sədri Antonov və bəzi üzvlər Lindleyin Bakıya yeraltı suların gətirilməsi təklifinə ciddi etiraz edir.

Opponentlərini əmin etmək üçün Lindley Şollar ərazisində hidroloji ekspertiza aparılmasını təklif edir. Şəhər duması vəsait çatışmazlığını əsas gətirərək bu təklifi rədd edir. Belə olan halda Duma üzvü, milyonçu Hacı Zeynalabdin Tağıyev işlərin görülməsi üçün şəhər idarəsinə 25 min rubl borc təklif edir.

Bundan sonra Lindleyin dəvəti ilə Azərbaycana gələn mühəndis Şollun rəhbərliyi altında xarici mühəndislərdən ibarət Ekspedisiya Qrupu Quba qəzasındakı çaylarda suyun həcmi ölçməyə başlayır. Araşdırmalar nəticəsində Xudatdan şimal-şərqə doğru məşədə şəffaf, təmiz, sərin bulaq suyunun olduğu aşkarlanır.

Bu xəbər Bakıda yayıldıqdan sonra Zağulba su kəməri, Kür suyu və Artur Koppel şirkətlərinin sahibləri yenidən əks təbliğata başlayır, Lindleyin layihəsini gözdən salmağa çalışırdılar.

1902-ci ildə Aleksandr Novikov şəhərə yeni başçı təyin edildikdən sonra erməni əsilli Antonovu Su Komissiyasının sədri vəzifəsindən kənarlaşdırır.

Bakının su təchizatı məsələsinə həsr olunmuş xüsusi iclasda Novikov təklif edir ki, Kür və Samur çayları ilə yanaşı, Şollar mənbəyi nəzərdən keçirilsin. Duma üzvləri yenə də Bakıya Kürdən və ya Samurdan suyun çəkilməsinin daha sərfəli olduğunu desələr də Lindley prinsipiallıq göstərərək tutduğu yoldan geri dönməyəcəyini bəyan edir.

Duma yeraltı suların axtarışına və Şollardan su kəmərinin çəkilməsi, həmçinin Bakı şəhərində şəbəkənin yarıdılması layihəsini hazırlanması üçün vəsait ayrılmasına qərar verir. Amma ayrılan vəsaitin azlığı, şəhər məmurları arasındakı ziddiyyət və mübahisələr işlərə başlamağa imkan vermirdi. Üstəlik Lindleyin komandasına Bakı şəhərinin əksər idarələrində soyuq münasibət

Çar hökumətinin qərarı ilə kəmərin tikintisi və lazımı infrastrukturun yarıdılması üçün Bakı Şəhər İdarəsinə 23,5 milyon rubl məbləğində istiqraz buraxmaq həvalə olunur.

1911-ci ilin əvvəllərində Qriffits şirkəti ilə kəmərin tikintisi üzrə podrat müqaviləsi imzalanır. Müqaviləyə görə şirkət işləri 1914-cü ilin mart ayına qədər yekunlaşdırmalı idi. Kəmərin çəkilişində istifadə olunacaq boruların hazırlanması üçün Xaçmaz və Dəvəçidə 2 zavodun tikilməsi qərara alınır. 1912-ci ilin fevralında Xaçmazda fəaliyyətə başlayan zavodun boruları sınaq zamanı müsbət nəticə vermir, tökmə betonlardan istifadəyə qərar verilir. 1913-cü ilin iyul ayına qədər işlərin cəmi 26 faizi yerinə yetirilmişdir. İşləri vaxtında

Uilyam Lindley

birtərəfli qaydada, podratçı ilə razılaşdırmadan layihəyə dəyişikliklər edib.

Bundan sonra şəhər idarəsi tikinti işlərini öz üzərinə götürür və layihə qısaltdılmış variant əsasında davam etdirilir.

Kəmərin inşası ilə paralel Şollarda quyuların qazılmasına başlanılır., Quyuların məhsuldarlığı yüksək olduğundan Lindleyin təklifi ilə 13 quyu əvəzinə 9-nun qazılması qərara alınır. Su kəmərinin ellipsoid formalı monolit betondan hazırlanmış borularla çəkilişi davam etdirilir. Hündürlüyü 1 metr 70 sm, eni 1 metr 20 sm olan bu borular bütün marşrut boyu torpağa basdırılır.

Kəmərin keçdiyi ərazinin mürəkkəb relyefə malik olması tikintidə əlavə çətinliklər yaradırdı. Kəmətrassası 31 nöqtədə dərə və çaylarla kəsişdiyindən həmin yerlərdə duker qurğuları tikilir. Ataçay çayı ilə kəsişmədə 5210 metr uzunluğundakı duker də daxil olmaqla bütün tikinti işləri əl

göstərilir, onlara lazım olan məlumat və materialları vermirdilər. Belə olan halda Lindley komandası ilə birlikdə Bakıdan gedir. Bir neçə il şəhər rəhbərliyi ilə Lindley arasındakı ardı-arası kəsilməyən yazışmalar aparılsa da, uzun müddət müsbət nəticə əldə olunmur.

1907-ci ildə Şəhər İdarəsinin xahişi ilə Duma üzvü milyonçu Mirzə Şəmsi oğlu Əsədullayev Almaniyaya gedərək, Lindleylə görüşüb, onu geri dönməyə razı salır.

1909-cu ilin əvvəlində Lindley yenidən Bakıya gəlir və ona Şollar ərazisindən yeraltı mənbələrdən istifadə etməklə Bakının su təchizatının tam araşdırılması və layihələndirilməsi tapşırılır.

təhvil verə bilməyəcəyini görən ingilis şirkəti Bakı şəhər idarəsinə məhkəməyə verir. İddia olunur ki, şəhər rəhbərliyi

əməyi hesabına aparılır. Qəza hallarında kəmərdəki suyun boşaldılması üçün suburaxıcı qurğular quraşdırılır. Kəmərin Siyəzən ərazisində və Biləcəri aşırımında xüsusi tunel qurğuları tikilir. Yağıntuların və bəzi yerlərdə qrunat sularının çox olması tunellərin tikintisini çətinləşdirirdi və buna görə işlər qrafikdən geri qalırdı.

1914-cü ildə, birinci dünya müharibəsinin başlanması layihəyə böyük ziyan vurur. Dəmir yollarının işi iflic olur, müharibənin əsas iştirakçısı olan ölkələrdən, xüsusilə Almaniyadan materialv əvə adanlıqlarını daxilid ayanır.

O dövrdə şəhərə rəhbərlik edən L. Biç Peterburqa teleqram vuraraq tikinti materiallarının daşınması üçün vaqonların ayrılmasını xahiş edir. Onun müraciətindən sonra Daxili İşlər Naziri general Djunkovski işə qarışır və vaqon məsələsi həlledilir.

Layihənin əhəmiyyətli hissələrindən biri də Sumqayıt yaxınlığında nasos stansiyasının tikintisi idi. Nasos stansiyası üçün Almaniyadan 600 at gücündə 3 mühərrikin gətirilməsi müharibəyə görə baş tutmur. Belə olanda layihəyə nəzarət edənlər Vyanadan 200 at gücünə malik 3 dizel mühərrikinin alınması təklifiylə razılışır. Bu da kəmərlə nəql olunacaq suyun həcmi 3 dəfə azalaraq sutkada 1 milyon vedrəyə düşməsid emək idi.

Şollardan gələn suyun toplanması və şəhərin dayanıqlı su təchizatının aparılması üçün Sulutəpədə tutumu

1,2 milyon vedrə, Salyan kazarmasının yaxınlığında 4,3 milyon vedrə, şəhərin şimal-qərbində isə 800 min vedrə olan 3 su anbarının tikintisi aparılır. Layihəyə görə Şollar suyu bu anbarlarda toplanmalı və şəhər şəbəkəsinə verilməli idi.

1917-ci il yanvarın 22-də 186 kilometrlik məsafəni 63 saata qət edən Şollar suyu Bakı şəhərinə çatır. Şəhər

rəhbərliyi, layihə müəllifləri, iş adamları, ziyalılar, mətbuat nümayəndələri şəhərin kənarında, Salyan kazarmasının yaxınlığında tikilmiş anbarın ərazisində Şollar suyunun gəlişini gözləyir. Bakıya içməli suyun çəkilməsində xü-

susi xidmətləri olan Hacı Zeynalabdin Tağıyev xəstə olduğundan bu tədbirdə iştirak edə bilmir.

Anbarların yuyulması və doldurulması, xətlərin yoxlanılması 1 aya qədər vaxt aparır. Fevralın 7-də, yeni tarixlə 20-də "Şollar-Bakı" su kəmərinin açılışı mərasimik eşirilir.

1917-ci il martın 1-dən və ya yeni təqvimlə 14-də, Novruz bayramı ərəfəsində Şollar su kəməri vasitəsilə mədən əraziləri də daxil olmaqla şəhərə suyunv erilməsi tam təminə lunur.

Lindleyin hazırladığı layihənin sonradan genişləndirilməsi də nəzərdə tutulmuşdur. Sovet hakimiyyəti illərində baş mühəndis Aleksey Myamlinin rəhbərliyi altında 1925-ci ildən etibarən yarımçıq saxlanmış işlər davam etdirilmişdir. Görülmüş işlər nəticəsində kəmərin gündəlik məhsuldarlığı 1925-ci ildə 3 mln. vedrə, 1935-ci ildə 6 mln. vedrə və nəhayət 1964-cü ildə 9 mln. vedrə və ya saniyədə 1,27 kubmetrə çatdırıldı.

Maraqlıdır ki, 100 illik istismar dövründə Şollar mənbəyinin məhsuldarlığında və keyfiyyətində ciddi dəyişiklik qeydə alınmayıb. Təxmini hesablama-

lara görə 100 il ərzində bu kəmərlə Bakıya 40 milyard kubmetr su gətirilib. Şollar-Bakı su kəməri su təsərrüfatı tarixinin ən böyük hadisələrindən biri kimi gələcək nəsillərin xatirəsində yaşayacaqdır.

Bakıda Beynəlxalq Su Həftəsi keçiriləcək

14-18 mart 2017-ci il tarixlərində Bakı şəhərində "Su nəinki həyat mənbəyidir, hətta həyatın özüdür" devizi altında Birinci Bakı Beynəlxalq Su Həftəsi keçiriləcəkdir.

Bu tədbir qlobal miqyasda əsas çağırışlardan sayılan insanların keyfiyyətli və davamlı olaraq sudan istifadəsinin təmin edilməsi, su çatışmazlığı ilə bağlı təhdidlərin aradan qaldırılması, ətraf mühit və ekoloji vəziyyətin, iqlim dəyişiklikləri və quraqlıq kimi məsələlərin ətraflı və çoxşaxəli müzakirəsi, çıxış yollarının müəyyənləşdirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan hökumətinin dəstəyi və Dünya Su Şurasının yaxından iştirakı ilə keçiriləcək Su Həftəsinə dünyanın 40-dan çox ölkəsindən, beynəlxalq və regional təşkilatlardan, nüfuzlu elm mərkəzlərindən alim və mütəxəssislər qatılacaqdır. Həftə çərçivəsində Dünya Su Şurası İdarə Heyətinin 61-ci sessiyası və smart toplantı keçiriləcəkdir. BMT-nin "Davamlı İn-

kişaf Məqsədləri-2030" hədəflərindən biri olan "Təmiz su və sanitariya" hədəfini dəstəkləyən Su Həftəsi peşəkar diskussiyaların, işgüzar görüşlərin təşkili baxımından da əlverişli məkan olacaqdır.

2017-ci ildə "Şollar-Bakı Su Qurğuları Kompleksi"nin istismara verilməsinin 100 ili tamam olur. Bakı şəhərinin inkişafına müstəsna töhfələr verən bu layihə Azərbaycanın su təsərrüfatı tarixində mühüm hadisə, böyük nailiyyət sayılır. Su həftəsi çərçivəsində "Şollar-Bakı Su Qurğuları Kompleksi"

si"nin 100 illiyi ilə əlaqədar "Azərsu" ASC tərəfindən bir sıra tədbirlərin təşkili nəzərdə tutulmuşdur.

16 mart 2017-ci il tarixində "Azərsu" ASC və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə beynəlxalq elmi-praktiki konfrans keçiriləcək. Konfransda "Su təchizatı, tullantı suları və qədim – tarixi su qurğuları", "Sueh tiyatları vəs udan istifadə, "İqlim dəyişmələri və ətraf mühit" mövzularında sessiyalar təşkil ediləcəkdir.

Yubiley tədbirləri çərçivəsində "Şollar-100" mövzusunda rəsm və foto sərgilər keçiriləcək, tədbir iştirakçılarının Şollar su mənbəyinə və Ceyranbatan Ultrasüzgəclə Sutəmizləyici Qurğular Kompleksinə səfərləri təşkil olunacaqdır.

"Şollar-Bakı su qurğuları kompleksi - 100 il: əbədi həyat mənbəyi" mövzusunda müsabiqə keçirilir

"Azərsu" ASC və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu (KİVDF) "Şollar-Bakı su qurğuları kompleksi - 100 il: əbədi həyat mənbəyi" mövzusunda müsabiqə elan etmişdir.

Müsabiqənin məqsədi bir əsrin yadigarı olan Şollar-Bakı su qurğuları kompleksinin Abşeron yarımadasının fasiləsiz və keyfiyyətli içməli su təminatında rolunun ictimaiyyətə çatdırılmasında peşəkar jurnalist əməyini stimullaşdırmaqdır.

Müsabiqənin qaydalarına görə elan olunan gündə ən azı bir il müddətində kütləvi informasiya vasitələrində (qəzet, jurnal, informasiya agentlikləri) fasiləsiz çalışan şəxslər müsabiqədə iştirak edə bilərlər.

Müsabiqədə I yer üçün 1000 manat, II yer üçün 800 manat, III yer

üçün 600 manat məbləğində mükafat nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, 15 yaş müəllifinə həvəsləndirici mükafat veriləcəkdir.

Qaliblər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında KİVDF-nin və "Azərsu" ASC-nin xüsusi diplomu ilə təltif olunacaqlar.

Asiya İnkişaf Bankının nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilmişdir

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətində Azərbaycanda səfərdə olan Asiya İnkişaf Bankının Mərkəzi və Qərbi Asiya Departamentinin Şəhərsalma və Su Şöbəsinin direktoru Yonq Yenin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilmişdir.

“Azərsu” ASC-nin sədrinin müavini Etibar Məmmədov “Su təchizatı və kanalizasiya investisiya proqramı” çərçivəsində görülmüş işlər barədə məlumat vermişdir. Göyçay və Beyləqan şəhərlərində şəbəkələrinin tamamilə yenidən qurulması nəticəsində əhəlinin içməli su və kanalizasiya

ya xidmətlərindən istifadəsi yaxşılaşdırıldığını bildiren E.Məmmədov digər şəhərlərdə isə tikinti-quraşdırma işləri qrafikə uyğun davam etdirildiyini söylədi.

Asiya İnkişaf Bankının Mərkəzi və Qərbi Asiya Departamentinin Şəhərsalma və Su Şöbəsinin direktoru Yonq Yenin “Su Təchizatı

və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı”nın icrasından razılığını bildirmiş və əlavə etmişdir ki, təmsil etdiyi bank bundan sonra da Azərbaycanda içməli su və kanalizasiya infrastrukturlarının yenidən qurulması layihələrinin maliyyələşdirilməsində iştirak etməkdə maraqlıdır.

Görüşdə “Su Təchizatı və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı”nın icrası və növbəti mərhələlərdə maliyyələşdiriləcək layihələr haqqında ətraflı müzakirələr aparılmışdır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan hökumətinin Asiya İnkişaf Bankı ilə birgə maliyyələşdirdiyi “Şəhər su təchizatı və kanalizasiya layihəsi” və “Su təchizatı və kanalizasiya investisiya proqramı” çərçivəsində Göyçay, Ağdaş, Beyləqan və Ağcabədi şəhərlərinin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. Bu layihə çərçivəsində Göyçay və Beyləqan şəhərlərində su və kanalizasiya şəbəkələrinin tikintisi başa çatmışdır. Hazırda Göyçay şəhərində tullantı sutəmizləyici qurğunun tikintisi davam etdirilir. Beyləqan şəhərində isə tullantı sutəmizləyici qurğunun tikintisi növbəti mərhələdə həyata keçiriləcəkdir. Ağdaş şəhərində içməli su və kanalizasiya şəbəkələrinin tikintisi üzrə işlərin böyük hissəsi yekunlaşmışdır. Ağcabədi şəhərində isə layihənin icrasına 2016-cı ilin sonunda başlanılmışdır.

İslam İnkişaf Bankı “Azərsu” ASC ilə əməkdaşlıqda maraqlıdır

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətində Azərbaycanda səfərdə olan İslam İnkişaf Bankının nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilmişdir.

“Azərsu” ASC-nin sədr müavini Etibar Məmmədov İslam İnkişaf Bankının ölkəmizdə həyata keçirilən infrastruktur layihələrində yaxından iştirak etdiyini xatırladaraq bankın su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihələrində iştirakını yüksək qiymətləndirmişdir. Səhmdar Cəmiyyətin sədr müavini “Azərbaycanın 6 rayonunda milli su təchizatı və kanalizasiya proqramı layihəsi” çərçivəsində

Tərtər, Gədəbəy, Daşkəsən, Astara şəhərlərində içməli su və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması istiqamətində görülmüş işlər barədə məlumat vermişdir. Qeyd olunmuşdur ki, artıq Tərtər şəhərində su və kanalizasiya şəbəkələrinin tikintisi yekunlaşmış, Gədəbəy, Daşkəsən və Astara şəhərlərində tikinti-quraşdırma işləri qrafikə uyğun davam etdirilir. 2017-ci ildə isə daha bir şəhərdə - Qazaxda içməli su təchizatı və kanalizasiya

sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin icrasına başlanılması nəzərdə tutulur.

İslam İnkişaf Bankının Mərkəzi Asiya və Avropa üzrə meneceri Elvalid Hamur “Azərbaycanın 6 rayonunda milli su təchizatı və kanalizasiya proqramı layihəsi”nin icrasından razılığını və təmsil etdiyi bank

bundan sonra da Azərbaycanda içməli su və kanalizasiya infrastrukturlarının yenidən qurulması layihələrində iştirak etməkdə maraqlı olduğunu bildirmişdir.

Görüşdə “Azərbaycanın 6 rayonunda milli su təchizatı və kanalizasiya proqramı layihəsi”nin icrası və perspektiv işlər haqqında ətraflı müzakirələr aparılmışdır.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramlarına uyğun olaraq içməli su çatışmazlığı müšahidə edilən kəndlərin su təchizatının yaxşılaşdırılması tədbirlərini davam etdirir. Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinə və “Azərsu” ASC-yə daxil olmuş müraciətlər əsasında Hacıqabul rayonunun içməli su problemindən əziyyət çəkən Navahı qəsəbəsində layihə icra edilmiş və qəsəbədə yeni su təchizatı sistemləri aradılmışdır.

Qəsəbəyə içməli suyun verilməsi mərasimində Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Əslan Səmədov bölgələrdə həyata keçirilən infrastruktur layihələrinin əhəmiyyətindən danışmış, ölkə rəhbərliyinin şəhər və rayon mərkəzləri ilə yanaşı, kəndlərin də içməli su təchizatının yaxşılaşdırılmasını

nın Prezidenti cənab İlham Əliyevin əhalinin içməli su ilə təminatının yaxşılaşdırılması barədə tapşırıqlarına uyğun olaraq bölgələrdə genişmiqyaslı işlər həyata keçirilir. Bir neçə il öncə Hacıqabul şəhərində yeni layihə icra edilmiş, şəhərdə uzun illər mövcud olmuş içməli su problemi həllini tapmışdır. Növbəti

Tədbirdə çıxış edən qəsəbə sakinləri içməli su probleminin həllinə göstərilən dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

Qeyd edək ki, Hacıqabul

ödəmək məcburiyyətində qalmışdır.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinə və “Azərsu” ASC-yə bölgələrdən daxil olmuş müraciətlər əsasında 5 rayonda 13 kəndin içməli su təchizatının yaxşılaşdırıl-

Hacıqabul rayonunun Navahı qəsəbəsinin içməli su təchizatı yaxşılaşdırılmışdır

daim diqqətdə saxladığını vurğulamışdır.

“Azərsu” ASC-nin “Birləşmiş Sukanal” MMC direktorunun müavini Ramin Sadıqov kənd yaşayış məntəqələrinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi məqsədi ilə həyata keçirilən layihələr barədə məlumat vermiş və bu tədbirlərin gələcəkdə də davam etdiriləcəyini diqqətə çatdırmışdır: “Azərbaycan Respublikası

mərhələdə kənd və qəsəbələrin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinə və “Azərsu” ASC-yə daxil olmuş müraciətlər əsasında Hacıqabul rayonunun Navahı qəsəbəsində yeni layihənin icrasına başlanılmış və qısa müddətdə tikintiquraşdırma işləri yekunlaşmışdır”.

rayonunun Navahı qəsəbəsini içməli su ilə təmin etmək üçün mənbə olaraq Kür-Bakı su kəməri seçilmişdir. Bu kəmərdən Navahı qəsəbəsinə müxtəlif diametrlə polietilen borularla 2,4 km magistral su xətti çəkilmişdir. Eyni zamanda qəsəbə daxilində 5 km yeni su şəbəkəsi yaradılmış, 300-ə yaxın ünvana birləşmə verilmişdir. Bununla da 2300 nəfər əhalisi olan qəsəbənin içməli su təchizatı yaxşılaşdırılmışdır.

Hacıqabul rayonunun Navahı qəsəbəsində 1980-ci illərdə yaradılmış su təchizatı sistemləri uzun illər istismar olunduğundan yarırsız vəziyyətə düşmüş və qəsəbəni tam əhatə etmədi. Odur ki, sakinlərin böyük əksəriyyəti içməli suya olan tələbatını fərdi qaydada

masını Səhmdar Cəmiyyətin Təxirəsalınmaz Tədbirlər Planına daxil edilmiş və həmin kəndlərdə layihələrin həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. Xaçmaz rayonunun Qaradağlı, Alıcığılaq, Çiləgir, Manaf-Oba, Seyidlər, Aşağı Ləgər və Gülalan, Ağsu rayonunun Elabad və Yenilik, Şabran rayonunun Təzəkənd və Dəvəçi, İsmayilli rayonunun Kürdmaşı kəndlərində həyata keçirilmiş layihələr çərçivəsində həmin yaşayış məntəqələrində yeni içməli su təchizatı sistemləri yaradılmışdır. Ümumilikdə 5 rayonun 13 kənd və qəsəbəsində 30 km-dən artıq su xətti çəkilmişdir. Bu layihələrdən həmin yaşayış məntəqələrinin 10 mindən çox sakin faydalanmışdır.

"Su sayğaclarının plomblanmasına dair müraciət" elektron xidməti istifadəyə verilmişdir

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti istehlakçılara göstərilən müştəri xidmətlərinin asanlaşdırılması, bu sahədə şəffaflığın və operativliyin təmin edilməsi məqsədilə müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqini avamətdir.

"Azərsu" ASC tərəfindən zəruri işlər aparılaraq sayca 8-ci - "Su sayğaclarının plomblanması (quraşdırılma və ya dəyişdirilməsinə) dair müraciəti" elektron xidmətinin göstərilməsinə başlanılmışdır. İstehlakçılar bundan sonra www.e-gov.az portalı və www.azersu.az saytı üzərindən rəsmi formada su sayğaclarının plombunun quraşdırılması və ya dəyişdirilməsi üçün elektron xidmət vasitəsilə müraciət edə bil-

cəklər.

Xidmət qeydiyyatlı olduğu üçün abonentlər ilk növbədə "Elektron hökumət" portalında təqdim edilən autentifikasiya vasitələrindən biri ilə qeydiyyatdan keçməlidir. Bundan sonra istifadəçi ona təqdim olunan elektron ünvanında açılan ekranda "Su sayğaclarının plomblanması (quraşdırılma

və ya dəyişdirilməsinə) dair müraciəti" elektron xidməti seçilməli, təqdim edilən pəncərədə abonent kodu, müraciətin səbəbi, əlaqə yaratmaq üçün telefon, e-mail ünvanı və s. daxil etməlidir. Daxil edilən məlumatlar düzgündürsə "Təsdiqlə" düyməsi seçilir və ekranda "Müraciətiniz qeydiyyatdan alındı. Xidmətimizdən isti-

fadə etdiyiniz üçün sizə təşəkkür edirik" məlumatı ekranda göstərilir. (Müraciət qaydası barədə ətraflı məlumat www.e-gov.az portalında yerləşdirilmişdir).

Müraciət qeydiyyata alındıqdan sonra abonentin ünvanında Sukanal idarəsinin nümayəndəsi tərəfindən saygaca baxış keçirilərək zəruri tədbirlər görülür.

Mütəxəssislər üçün ingilis dili kursları təşkil olunmuşdur

Kadr hazırlığı və işçilərin peşəkarlığının artırılması, təlim-tədris işinin güniün tələbləri səviyyəsində qurulması "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prioritet vəzifələrindəndir. Bu məqsədlə Səhmdar Cəmiyyət tərəfindən Bakı şəhərində və regionlarda mütəmadi olaraq təlimlər keçirilir, yeni texnologiyaların və müasir idarəetmə sistemlərinin öyrənilməsi məqsədi ilə işçilər xaricə İkalərə zamo lunurlar.

"Azərsu" ASC-nin son illər beynəlxalq əlaqələrini genişləndirməsi nəzərə alınaraq işçilərin xarici dil bilmə bacarıqlarının artırılmasına zərurət yaranmışdır. Bu məqsədlə yeni Təlim-Tədris Mərkəzində Səhmdar Cəmiyyətin əməkdaşları üçün "Xüsusi sürətləndirilmiş ingilis dili təlim proqramı" ke-

çirilmişdir.

İngilis dili təlimində iştirak etmək üçün 263 nəfər müraciət etmiş və ilkin mərhələdə 26 nəfər seçilərək təlimlərə cəlb olunmuşdur. Təlimlər həftədə 3 gün olmaqla 3 qrup şəklində keçirilmişdir. Müasir forma və metodlar əsasında təşkil olunmuş təlimdə nəzəri ədəbiyyatla

yanaşı, canlı danışmaq üsulları, video və audio materiallardan istifadə olunmuşdur.

Təlimin sonunda hər qrupun dərslər materiallarına müvafiq ağırlıq dərəcəsinə görə yekun bilik yoxlaması keçirilmiş və ilkin imtahan ilə yekun imtahanın nəticələri ilə bağlı müqayisəli təhlil aparılmışdır. Müəyyən edilmişdir ki, təlim iş-

tirakçılarının 12 nəfəri bir üst səviyyəyə keçməyə nail olmuşlar. Onlardan 5 nəfəri "intermediate", 5 nəfəri "upper-intermediate", 2 nəfəri "advanced" səviyyəsinə yüksəlmişlər.

Xüsusi sürətləndirilmiş ingilis dili təlim proqramı üzrə təlimlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyi nəzərdə tutulmuşdur.

"Azərsu" ASC-də Coğrafi İnformasiya Sistemlərinin tətbiqi genişlənir

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətində informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının beynəlxalq standartlara uyğun inkişaf etdirilməsi və modernləşdirilməsi əsas vəzifə kimi müəyyənləşdirmişdir. Cəmiyyətdə biznes əməliyyatlarının avtomatlaşdırılması istiqamətində həyata keçirilmiş layihələr arasında coğrafi informasiya sistemləri (CİS) xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

AzərsuCİS "Azərsu" ASC-nin balansında olan içməli və tullantı sularının, həmçinin yağış suları infrastrukturalarının coğrafi inventarlarını, şəbəkə analizləri ilə modelləşdirmə işlərini özündə birləşdirən bir sistemdir. Başqa sözlə, bu sistemin köməyi ilə bütün növ yeraltı və yerüstü infrastrukturada aid informasiyaların vahid məlumat mərkəzində toplanılması təmin edilir.

Ötən müddət ərzində "Azərsu" ASC-nin balansında olan 13413 km içməli su şəbəkəsi, 5575 km tullantı su şəbəkəsi, 114 km yağış suları xətləri, 7500 ədəd qurğu və qurğu kompleksi haqqında məlumatlar sistemə daxil edilmişdir. Eyni zamanda

17305 km yol və 430 min bina-tikili məlumatları vektorlaşdıraraq CİS-in elektron xəritəsinə daxil edilmişdir.

Sistemin köməyi ilə layihələndirmə işləri, su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin mövcud vəziyyəti dəqiq qiymətləndirilir, şəbəkələrdə baş verən qəzalar dərhal sistemdə qeydiyyatla alınır. Bununla da içməli su və kanalizasiya infrastrukturunu vahid mərkəzdən idarə etmək, tikinti və istismar sahələrində idarəetmə fəaliyyətini həyata keçirmək mümkün olur.

AzərsuCİS məlumat bazasına əsaslanaraq bütün növ infrastrukturada aid məlumatları daxil etmə, redaktə etmə, sorğu və analizlər

hazırlamaq imkanı olan "GeoSPATIAList", VEB üzərindən məlumatların emalını və müxtəlif sorğuları həyata keçirən "VEB Xəritə", şəbəkə və qurğularda baş verən qəzaların izlənilməsi və məlumatların daxil edilməsi üçün "Qəzaya nəzarət sistemi", Tikinti layihələrini izləmək üçün "İcra sxemlərinə nəzarət", "Tikintiyə nəzarət", Bina və abonent məlumatlarının toplanılması və digər sistemlərlə inteqrasiyasını təmin etmək üçün

"Bina/kimlik", iri diametrlili sayğaclarla və suyun keyfiyyətinə nəzarət etmək üçün "Keyfiyyətə nəzarət" layihələrini tətbiq etməkdədir.

Qeyd edək ki, AzərsuCİS layihəsi 2012-ci ildə "Bentley Beynəlxalq Layihə Müsabiqəsinin qalibi olmuş, 2013-cü ildə Geospatial World Application Excellence və SEGUS-2013 İntellektual infrastruktur və Coğrafi İnformasiya Sistemləri konfransında mükafatlar qazanmışdır.

Abunəçilərin sayı 1 milyon 414 minə çatmışdır

2016-cı ildə "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti abunəçilərinin sayı 36 min və ya 2,6 faiz artmışdır. 01 yanvar 2017-ci il tarixinə ölkə üzrə 1413661 abunəçi su və kanalizasiya xidmətlərinin istifadəçisi kimi qeydiyyatla alınmışdır. Abonentlərin 1354783-ü və ya 95,8 faizini əhali, 58878-i və ya 4,2 faizini isə qeyri-əhali qrupu abunəçiləri təşkil edir. Hesabat

dövründə əhali qrupu abunəçilərinin sayı 33 min və ya 2,5 faiz, qeyri-əhali qrupu abunəçilərinin sayı isə 3 min və ya 5,6 faiz artmışdır.

İl ərzində abunəçi sayında artım əsasən yeni layihələrin icrası nəticəsində istehlakçıların mərkəzləşdirilmiş su təchizatı və kanalizasiya şəbəkələrinə qoşulması, içməli su və kanalizasiya xidmətlərindən qeyri-qanuni istifadə hallarının aşkarlanaraq qeydiyyatla alınması hesabına baş vermişdir.

1 saylı "ASAN Kommunal" mərkəzi fəaliyyətə başlamışdır

15 yanvar 2017-ci il tarixindən etibarən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin 1 saylı "ASAN kommunal" mərkəzi vətəndaşlara xidmət göstərməyə

başlamışdır. Pilot layihə çərçivəsində 1 saylı "ASAN Kommunal" mərkəzinin xidmətlərindən ilkin mərhələdə Bakı şəhərinin Nəsimi, Nərimanov və Binəqədi rayonlarında qeydiyyatda olan sakinlər yararlanma biləcəklər. Mərkəzdə "Azə-

rişiq" ASC, "Azərsu" ASC, "Azəriqaz" İB tərəfindən 45 növ xidmət göstəriləcək.

Yaxın gələcəkdə paytaxtda daha 2 "ASAN Kommunal" mərkəzinin istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. 2 saylı "ASAN kommunal" Mərkəzi Bakı dəmir yolu vağzalında, 3 saylı Mərkəz isə Ukrayna dairəsi yaxınlığında yerləşəcək. Bu mərkəzlərdə də vətəndaşlara yüksək səviyyədə xidmət göstərmək üçün bütün şərait yaradılacaq.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 may 2016-cı il 890 nömrəli Fərmanı ilə əhaliyə kommunal sahədə xid-

mətlərin göstərilməsində idarəetmənin optimallaşdırılması və şəffaflığın artırılması, "ASAN xidmət" təcrübəsinin digər xidmət sahələrində tətbiq edilməsi, xidmətlərin daha keyfiyyətli, rahat və innovasiyaların tətbiqi ilə həyata keçirilməsi və bu sahədə vətəndaş məmnunluğunun təmin olunması məqsədi ilə "ASAN Kommunal" mərkəzlərinin yaradılması tapşırılmışdır.

28 dekabr 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə 1 saylı "ASAN Kommunal" mərkəzinin rəsmi açılışı olmuşdur.

"Azərsu" ASC-nin müştəri xidmətləri ilə bağlı "ASAN xidmət"-ə 26565 müraciət edilmişdir

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin "ASAN xidmət" mərkəzlərində təmsil olunması istehlakçılara göstərilən müştəri xidmətlərinin asanlaşdırır və bu sahədə şəffaflığın artırılmasını təmin edir. 2016-cı ildə ASAN xidmət mərkəzlərinin əhatə dairəsinin genişlənməsi daha böyük istehlakçı qruplarının "Azərsu" ASC-nin təqdim etdiyi xidmətlərdən istifadəsinə şərait yaratmışdır.

2016-cı ildə "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən "Azərsu" ASC-nin xidmət bölmələrinə vətəndaşlar tərəfindən müxtəlif məsələlərlə bağlı 26565 müraciət edilmişdir. Müraciətlərin 7905-i smart kartlara yükləmələr haqqında məlumatın verilməsi, 5694-ü yararsız vəziyyətə düşmüş smart kartların bərpası, 4652-i abonent məlumatlarına dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı olmuşdur. Bununla yanaşı, məcburi köçkün qrupuna aid abonentlərin limitlərinin smart-karta yüklənməsi ilə bağlı 2156, ödənişlə bağlı 1907, borclar haqqında

məlumatların verilməsi ilə bağlı 2113, digər məsələlərlə bağlı 2138 müraciət daxil olmuşdur. Ən çox müraciət (7382) Sabunçu rayonundakı 4 saylı "ASAN xidmət" mərkəzində qeydə alınmışdır.

Qeyd edək ki, "ASAN

xidmət" mərkəzlərində "Azərsu" ASC-nin müştəri xidmətlərinin göstərilməsinə 2014-cü ilin may ayından başlanılmışdır. 2014-cü ildə 10013, 2015-ci ildə 17108 və 2016-cı ildə 26565 olmaqla, ümumilikdə 53686 müraciət daxil olmuşdur.